

FOMENT

REUS. Pteo. 1'50 al mes
Fora. 4'50 trimestre
Extranjer. 9'00 semestre
Número solt 5 cèntims
Anuncis a preus convencionals

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dissapte 3 de Maig de 1913

Núm. 103

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXUOSAS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens. — Plaça de Prim - REUS — Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUMENT

— PER A BANQUETS



EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14. **REUS.** L'unió fa la força

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimonis que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la misèria. Els sollicitants denen tindre en compta que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastos d'administració, podran assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Polices pagades fins a la fetxa 11, cobrant els seus hereders pessetes 3.922'50. - Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 pessetes.

La correspondència al Director General don **A. Bieto Baldrich**

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS

Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs)

Associació Mutua de Segurs sobre la Vida, legalment constituïda amb arreglo a la llei de 14 de maig de 1908, per lo tant intervinguda i fiscalitzada per l'Estat.

FOMENT REPUBLICÀ NACIONALISTA CONFERENCIA PÚBLICA

Avui dissapte, a les 10 de la nit, el catedràtic

Don Anton Porta i Pallisé

desenrotllarà el tema

El nacionalisme i les ciències naturals.

El 1.º de Maig a Reus

PARO COMPLERT Manifestació i miting

Ans d'ahir, Primer de Maig, se celebrà amb ordre complert en nostra ciutat, la festa del Treball, essent unànim, com d'alguns anys ja an aquesta part, el paro en fàbriques i tallers i el tancament de comerços, traslladant-se la població en massa al camp a gaudir de les belleses que ofereix Natura vestida amb les gales de la Primavera, contribuint a l'esplendidesa de la festa el magnífic dia que feu.

Com estava anunciat, celebraren els obrers la manifestació i el miting de costum, resultant amb dos actes força importants i regnant en ells el major entusiasme.

S'organitzà la manifestació a les nou del matí en la plaça de la Llibertat, figurant en ella amb el

següent ordre les associacions de resistència que se citen amb ses respectives ensenyes:

- Lampistes, Pagesos, Pastissers, Jardiners, Ferrers i Carreters, Peons d'Indústria i Comerç, Pica-pedrers, Art-Fabril, Esparters, Peons Mestredecases, Rajolers, Fundidors, Pintors, Tipògrafs, Barbers, Semolers, Patetes, Cerrallers, Surradors, Boters, Tintorers, Curtidors i Fusters.

A més de les entitats mentades que figuraven en la manifestació, s'hi adheriren les de Ferroviaris, Músics, Minadors, Dependents de Comerç, Peons de magatzems de vi i Ebanistes.

Seguì el curs anunciat o sigui sortint de la plaça de la Llibertat passà pels carrers de la Fortuna, Castelar, Llovera, plaça de Prim, arravals i carrer de Sant Joan fins al Teatre Circo.

Ordenadament anà entrant a dit teatre aquell important estol d'obriers associats, que en nombre

d'uns 1.500 composaven la manifestació, començant tot seguit el miting que fou presidit pel company Cugat, president de la Junta Administrativa del Centre de Societats Obreres.

Parlaren els companys Compte, delegat dels boters; Roig, dels peons d'indústria i comerç; Mendoza, dels pintors; Pallejà, dels barbers; Xambo, dels cerrallers; Recasens, dels dependents de comerç, i Mestre, dels fundidors.

Les entusiastes i simpàtiques obreres Josepa Anguera i Rosa Casals, contribuïren al lluiment de la festa, llegint una poesia la primera i pronunciant un llarg parlament la segona, essent tant aquestes com tots els oradors molt aplaudits.

Després dels súdits parlaments el company Vilà, delegat dels tipògrafs, qui actuava de secretari del miting, llegí les següents conclusions:

1. Llegislació protectora del treball i en particular la jornada màxima de vuit hores.
2. Reducció dels gastos militars i manteniment de la pau.
3. Derogació de la llei de Jurisdiccions.
4. Extensió dels beneficis de la llei d'Accidents del Treball als obrers agrícoles.
5. Inmediata aprovació de les lleis regulant la jornada dels dependents mercantils i suprimint el treball de nit dels pastissers; i
6. Exacte compliment de totes les lleis socials.

Acabada la lectura de les conclusions, el company president preguntà als reunits si s'aprova ven, essent contestat amb un sí unànim; i després de remercier a tots el civisme i correcció que havien mostrat honorant la classe treballadora i de invitar-los en nom dels ferroviaris al miting de

propaganda que a favor d'aquella associació se celebrà el proper dimars en la Fraternitat Republicana Radical, donà per acabat l'acte entre sorollosos aplaudiments.

Se realitzà el desfile amb ordre complert, anant una comissió a l'Arcaldia a fer entrega de les conclusions a la primera autoritat local, per a ésser cursades als Poders públics.

DEL SUD D'AMERICA

El sentiment de patria. Les manifestacions del nostre esperit

El qui no s'hagi separat de sa patria a milers de milles i hagi hagut de romandre per llarg temps a aquest divors, poc pot saber pel que es un ver amor a la terra nadiua. Son amb aquestes proves, que la consciència parla eloqüentment.

El primer cop mortal d'esfereïdor sentiment, se rebé de peu dret a borda del vaixell vengent com se perd la silueta d'aquell cos que es tot un relicari de tendres records. Després, quan ja petgea la terra forastera, descobreix de cop i volta la diferència total de caràcter, de parlar, fins en la manera de creuar els carrers hi descobreix un ritme molt diferent. Tot aixei comble d'accidents primordials no tenen altre fi que deixar vos en aquells moments una certa admiració, millor dit, un encantament però fred, sense que les seves clarianes devalin a les riberes del cor. Son dos esperits que no's comprenen.

El reconfort més gran en aquestes primitives crisis d'ànima, es el trobar la mà amiga d'un compatriota; amb quina força li estrenyèu! Dirieu que la vostra ànima's desfà pel vostre dins. La primera intenció, el primer mot es per a interrogar a l'amie jon teniu el Centre? I boi friso's, a la nit ja correu a allistar-vos a les files de la colonia, a conviure amb aquella escalfor de paralles

que's compranen i que arriben fins al cor.

Ja'l cel s'ha aclarit un xic més!

Es ben cert, que'l sentiment patri, sab unir i fer forts a nials homes. No més cal que llenca una mirada per aquestes terres americanes i treballera a la nostra colonia, convint sota un sol aixopluc fins a nials pobles d'escassetat d'habitants. L'Argentina pot ser més que cap altre Republica Sud Americana n'és una demostració eloqüent d'aquest esperit de germanor catalana. A Buenos Aires la nostra colonia ha portat a cap diferents manifestacions d'entusiasme patriòtic inspirades en lo més íntim del nostre cor germanivol. Me refereixo a l'organització dels «Dillons selectes», lo quel consistia en reunir a l'entitat «Moreno» les famílies catalanes i's preparaven vetllades literaries-musicals, sessions de cine, projectant-se una serie de cintes de vistes exclusivament catalanes.

La satisfacció que sentia la colonia catalana al poguer-se retrobar cada dillans, era immensa, aquelles converses que's organaven de fonda íntimitat era revelació veritable de la joia que s'experimenta entre ses d'una raça allunyada del breçol patri.

Si com a manifestació del sentir germanivol que's caracterisa, he pogut donar-vos les anècdotes ratlles, també podré posar de manifest l'esperit de lluita, aquesta frisansa de fer quelcom gran, tant gran com es la nostra ànima.

Se publica a Buenos Aires com a orgue de la colonia catalana, el setmanari «Corren de Catalunya», del que ja suposo enterats als lectors de FOMENT, per haver se publicat en altres ocasions correspondencies donant-ne compte, i aquest setmanari que's tirava abans en un tamany quelcom reduït, avui ja ha pres tots els caràcters d'un veritable i important periòdic. De tots aquests avenços materials, sense dubte se denon una bona part a l'incansable compatriota en Joan Torrendell, director de dit setmanari.

No contents encara els esperits frisosos d'un més enllà, de sostenir no més que un setmanari, l'entenen que correspon a una colonia catalana tant nombrosa com la citada, un diari que satisfaci to ts els anhels d'informació de nostra terra i manifesti una vegada més el caràcter emprenedor de la nostra raça, se portà

a cap una enèrgica campanya i aquesta obtingué ben prompte tots els calorers de l'entusiasme de la nostra gent. Fins avui se treballa amb dalit i es poden sentir esperances d'una realitat propera.

També podem ajuntar-hi a l'aquest cotidià treball de l'ànima catalana, el definitiu triomf del projecte «Mil catalans mutualistes». Aquesta bella iniciativa la devem an' al patrici Capmany, i quin èxit fou coronat tot just la divulgació de tant benemèrita idea.

En l'ordre cultural i artístic, la colònia catalana bonairensa també hi pren part lloablement, doncs l'Orfeó Català i la Secció d'Estudis Catalans ne donen un testimoni franc de la frisança del nostre esperit per totes aquestes manifestacions tant sublimes, tant redemptores, i lo qual demostra que'l caràcter, l'ànima d'un poble no's falsifica per les corrents ni l'ambient de societat estrangera. Es el sagell inesborrable de la nostra personalitat triomfant.

I aqueix estat de contínua febra d'organitzar, de construir, segueix de poble en poble en tota l'Amèrica del Sud. Vos hi exposat tant sols la part més important que juga el paper del desenrotll de les iniciatives catalanes, com és Buenos Aires, per lo nombrosa que és allí la nostra colònia, empró, no deix de ser admirable la tasca que en els demés pobles i ciutats de l'Argentina i altres Repúbliques venen executant els catalans. Doncs com ja hi manifestat en un principi, no falta un Centre en pobles de reduïda massa catalana, i veuen que allà on la colònia és ja un xic extensa, les iniciatives, les manifestacions espirituals desseguida sorgeixen amb una espontaneïtat admirable. La constitució de masses corals, implantació d'escoles de cultura, organització de quadros dramàtics, etc., son la preocupació dels nostres.

An aquí a l'Asunción (Paraguay) donada l'importància numèrica de la nostra colònia, no hi podia faltar tampoc un Casal, i dies endarrera, davant una assemblea importantíssima i amb el major entusiasme s'acordà la constitució d'una entitat catalana, quals treballs estan avençadíssims i es creu que dintre uns dies, se tindrà una nova reunió per a provar ja el reglament.

En fi, Catalunya pot restar força satisfeta dels seus fills espargits pel món, doncs lluny d'oblidar-la, a cada pas s'ou una exclamació sentimental d'anyorança per tot lo que vivint en les seves entranyes ens ajudava a passar, i per xo, per aquest sentiment, ens unim i busquem la manera de que, ja que estem lluny d'ella, al menys no perdre aquelles costums que son la nostra ànima mateixa, ni deixar morir de consunció el nostre esperit que sempre vol fer, vol manifestar-se. I fent-ho aixís entenem que afirmem arreu la personalitat catalana i deixem ben alt el nom sagrat de Catalunya.

Avant sempre!
J. PAPASEIT MONTSENY.
Asunción (Paraguay) 1-4-1913.

Notes polítiques

Pro Mancomunitat

Visita an en Romanones

La comissió de representants en Cortes de Catalunya, després d'una reunió que celebrà en el Congrés, se traslladà a la Presidència del Consell, on l'esperava el comte de Romanones.

Comissionaren al senyor Junoy per a que expressés els desitjos de la comissió. El senyor Junoy demanà al quefe del Govern l'obertura de les Cortes i la immediata aprovació pel Senat del projecte de llei de Mancomunitats.

El comte de Romanones contestà que té'l propòsit d'obrir el Parlament del 18 al 20 de maig, que ha dubtat en publicar el decret de convocatori, deixant-lo al fi per a quan torni de París el rei i que'l Govern se proposa aprovar el

projecte de Mancomunitats, pero que en el Senat la discussió serà freda i raonada per a convencer a alguns que no son partidaris del projecte.

La comissió sortí satisfeta de l'entrevista amb el quefe del Govern.

El viatge del rei a París

La noticia del viatge del rei a París ha despertat natural curiositat, no sols dintre, sino fora d'Espanya, i passant de la curiositat al zel hi ha qui's pregunta més enllà de les nostres froteres: gés potser aquest viatge de don Alfons el primer pas per a arribar a l'aliança franco-espanyola?

La pregunta ni és extemporània ni indiscreta; el moment, com hem dit abans d'ara, és l'oportú, i l'opinió té interès en conèixer la marxa de la política, i més que interès, al menys aquí a Espanya, té dret a sapiguer a on se la porta.

El govern treu tota significació política al viatge de don Alfons; pero la opinió així espanyola com estrangera, no ho creu i li concedeix grandíssima importància, i això es lo que desperta més la fantasia per a forjar cábales i aixecar castells a l'aire, per lo que no ens sembla fora de raó que s'indiquessin pels Poders públics algunes orientacions, que al menys permetessin seguir amb peu segur el camí que s'ha d'empendre, encara que s'omittissin aquells detalls que, per la naturalesa de les coses, denen quedar reservats.

Don Alfons va a París i repetirem una vegada més, que a pesar de les manifestacions ministerials, aquest viatge té més importància de la que's diu.

Política d'aliances

Lo que diu l'Azcarate

Preguntat el senyor Azcarate sobre la qüestió de les aliances, ha dit que apenes s'atreveix a exposar el seu criteri sobre l'assumpte el qual no ha deliberat la minoria de Conjunció Republicana que presideix.

No és partidari d'una aliança amb França i Anglaterra, pero sí d'una intel·ligència.

De l'aïllament a l'aliança les relacions internacionals poden variar d'intensitat passant per grans intermitjies, com la aproximació i la «entente».

Les circumstancies per que atravesava la política europea no justifiquen a la seva manera de veure la necessitat d'una aliança. En canvi, res te que oposar a una aproximació o «entente» encaminada a augmentar la simpatia que existeix entre Espanya i aquests dos pobles, sense perjudici de que, quan aquelles circumstancies canviïn, puguin concertar-se obligacions més concretes.

Espanya no deu ajudar militarment a la «entente» en cas de guerra continental; tot lo més, deu oferir no apoiar a la Triple Aliança i el maximum de la seva cooperació deu consistir en la prestació dels nostres ports.

Nostra intervenció militar activa, no devem aportar-la ni sisquera a l'Àfrica. De cap manera devem au' entrar nostres forces militars i navals, car urgeixen les solucions als problemes de reconstitució interior.

Cren, contra'l parer d'altres, que serà respectada la neutralitat de Bèlgica.

Se declara adversari de la construcció de la segona esquadra, qualseval que sigui nostra intel·ligència amb Anglaterra.

Anuncia que en el Parlament combatrà la construcció de la segona esquadra i diu que si votà la primera fou com a límit de lo que Espanya podia fer, per a mantenir-se en una modesta categoria entre les demés nacions.

Cren que'l rei està inclinat a una aproximació a França i a Anglaterra, i en aqueixa orientació se troben conformes tots els elements liberals del país, encara que'l judici variïn en quant a la naturalesa i extensió de les obligacions que hagem de contraure amb aquelles nacions.

L'idea d'una aliança amb Alemanya és cosa exclusivament dels reaccionaris. El viatge del rei a París el considero com l'obligat corolari del tractat sobre el Marroc.

No oren que lo d'Orient tingui importància per a nosaltres. Tampoc concedeix valor a les manifestacions d'Itàlia respecte a una intel·ligència amb Espanya.

Informació Local

Rectificació anyal del Cens electoral

De conformitat amb lo disposat en els articles 10 i 11 de la vigent Llei Electoral, en relació amb els números 14 i 15 de la mateixa i de lo disposat al R. D. de 21 de febrer de 1910, se fa saber que desde'l dia 21 del corrent mes fins al 5 de maig vinent, un i altre inclosos, estaràn exposades als baixos de Casa la Ciutat les llistes del Cens vigent, així com les remeses pel quefe dels treballs estadístics d'aquesta provincia, referents als individus que han de ser inclosos o exclosos de les mateixes, per a que'ls interessats en elles puguin aduir dintre de dit plaç les reclamacions sobre inclosió, exclosió o rectificació a que's consideria amb dret.

Avui dissapte, a les 10 de la nit, tindrà efecte en la sala d'actes del Foment Republicà Nacionalista, l' anunciada conferència del distingit catedràtic de l'Institut general i tècnic, nostre bon amic, don Anton Porta i Pallisé, versant sobre'l tema: «El nacionalisme i les Ciències Naturals».

Amb aquesta conferència, inaugurarà el cicle de les organitzades per aquesta Primavera, pel diligentíssim Consell Directiu de nostra entitat política, al que s'ha de remeiar el seu desvetllament en pro de la cultura popular fent que's comptin per plens les anunciades conferencies.

La d'avui tant com les successives, creiem que serà un èxit car ja son ben conegudes les excepcionals dotes del conferenciant, essent també força atractiu el tema anunciat sobre quina materia el senyor Porta es competentíssim.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

Aquesta nit tindràn lloc al Kursaal de Reus grans sessions de cine i varietats, debutant la notabilíssima i xamosa ballarina Lluïsa Mejias «Bienvenida», qui ve precedida de molts èxits.

Entre les pel·lícules que s'estrenaràn, hi figura la preciosa cinta de 1.500 metres, «El príncep captaire».

La Sucursal de la Caixa de pensions per a la vellesa i d'estalvis, desde'l dia 14 del passat abril, en que obri ses oficines al públic, fins el dia 30 del mateix mes, ha rebut per imposicions d'estalvi i pensió la quantitat de 61.986 pessetes, i ha obert 105 llibretes.

Aigua mineral de Caldas de Malavella

VICHY PRATS
La sens rival i la més econòmica. Venda a les farmacies i ultramarins. Dipòsit: Comestibles de Román Marimón; Plaça de Catalunya, 7, REUS.

El rector de l'Universitat de Barcelona, senyor baró de Bonet, ha rebut un telegrama del ministre d'Instrucció pública, en el que se li manifesta que queda ampliat fins el dia 15 de l'actual el plaç de matrícula no oficial en aquell centre docent.

A Bremen s'hi ha estrenat i segueix representant-se amb gran èxit el drama «Tiefand» («Terra baixa») del gran Guimerà, al qui la premsa alemanya saluda com a un continuador de l'obra de Shakespeare.

Demà apareixerà el primer quadern de la nova biblioteca projectada per

l'insigne poeta don Francisco Mathen, a fi de propagar el coneixement de la bona literatura catalana.

El primer volum lo compondran treballs escollits del plorat Maragall.

Doctor A. Tort Nicolau

Especialista en parts y enfermetats de la dona.—Ex quefe de la Maternitat y Inclusa de Madrid

Consulta de 5 a 9 en son Consultori, arraval de Sant Pere, 45, principal.—Consulta de 11 a 12 y de 3 a 5, plassa de Prim, 6, segóu.—Teléfon 78.

Com poden veure nostres lectors, en aquest nombre publiquem una correspondència que desde'l Paraguai ens envia el nostre inoblidable company, en Jaume Papaseit, a qui tenim el goig d'endressar amb aital ocasió, desde aquestes planes ont amb tant d'entusiasme col·laborà quan el teniem entre nosaltres, el més coral i efusiu dels saluts.

La Gaceta publica que'l terme mig del canvi de francs en el passat mes d'abril ha sigut el de 833 per 100.

Fabrica de Gorres. - Isidre Pons participa a la seva nombrosa clientela haver traslladat el seu despatx del carrer de Boule núm. 9 al carrer de Montetols 18 i Galíó núms. 7 i 9.—Reus.

Hem sigut convidats—quina atenció agraim—al concert extraordinari que l'«Orfeon Rensense» donarà demà al seu lloc social, Hospital, 37, en obsequi als seus socis protectors, baix la direcció del reputat professor de piano don Estanislau Mateu.

El programa es força atractiu figurant-hi entrè altres, la celebrada composició del mestre Vives, lletra de mossen Jacinto Verdagner, «L'Emigrant». Cooperarà en dit concert l'aplandida violinista de Barcelona, coneguda ja en nostra ciutat, senyoreta Agna Tomás.

Saboneria de Josep Forcades

Despatx: Sant Esteve, 28.

La Direcció d'obres públiques ha senyalat el dia 7 de juny pròxim per a l'adjudicació en pública subasta de les obres del troç primer de la carretera de la de Gandesa a Tortosa a la d'Alcolea del Pinar a Tarragona, per Mora d'Ebre, quin pressupost de contracta paga a la quantitat de 83.240'31 pessetes.

S'ometen proposicions en la Jefatura d'Obres públiques fins el dia 2 de dit mes.

Pròxima la fetxa en que molts treballadors del camp solen passar a França amb l'objecte de dedicar-se als treballs agrícoles, recordem la precisió en que's troben de proveir-se dels necessaris documents d'identitat, no sols els caps de familia, sino cada un dels que viatgen amb el cap, per a evitar-se així lamentables incidents, doncs son molts els que per carèixer d'ells son expulsats del territori francès, després de sofrir l'arrest consegüent, per ésser considerats com vagabonds.

Flors de taronger (solament d'agre), roses, roelles, borratxa, etc., se compren en la FARMACIA SERRA, arraval de Santa Agna, 80, Reus.

Una Comissió reunida a París per a organitzar la Meteorologia agrícola internacional ha pres els següents acords: Primer. Fundació d'una Comissió permanent de Meteorologia agrícola internacional.

Segón. Estudi dels diversos aparells—bastant senzills en son empleu per a que puguin ésser generalitzats—per a medir la força de l'insolució, la gebrada, la boira, etc.

Tercer. Estudi comparatiu de les diferents maneres d'intalar termómetros per a observar la temperatura a diferents altures de les plantes i per de-vall d'elles; i

Quart. Observació sistemática dels fenòmens d'òptica atmosférica: discs,

corones, color del cel, tintes i duració dels crepuscles, etc., ja que totes aquestes observacions presenten un gran interès per a la predició local del temps.

PER A LLOGAR: Magatzems, cobert i pati

Carme alt, cantonada a Sant Llorenç. Informaran en la mateixa casa.

Les celebrades atraccions «Germanes Gomez», acróbates, cançonetistes i ballarines, i miss «Nelly Nell», ballarina, son les que alternaràn amb un variat programa de cine en les session que al Teatre Fortuny se donaràn avui.

Amb un escollit programa de pel·lícules de la casa Pathé, se celebrarán avui a la Sala Reus les acostumades sessions de cinematògraf.

Donya Rosa Segarra.—Itevalora amb Reial títol. Ofereix els seus serveis.—Carrer de Jesús núm. 2, segón.

Se'ns diu que al miting de propaganda que a favor de l'Unió Ferroviaria se celebrará el prop vinent dimars, dia 6 del corrent, en la sala-teatre de la Fraternitat Republicana Radical, hi pendrà part entre altres oradors, el prestigiós propagandista en Vicens Barrio, actual president del Comité de la Federació Ferroviaria.

Avui se constituirà la Diputació provincial, possessionant-se dels seus càrrecs els diputats electes.

SIKERAL del doctor CANALS.

Es el millor refresc: 14 rals kilo.—De venda en els bars, cafés i establiments de begudes.—Dipositari en aqueix: H. MARINÉ, plaça de Prim, droguería.

ESPECTACLES

TEATRO FORTUNY

Grans sessions de cine per a avui, present-hi part les notables alambriques, acróbates, cançonetistes i balladores «Hermanas Gómez» i la completista i ballarina anglesa «Miss Nelly Nell».

Sessió doble a les 10.

Programa de pel·lícules escollit.

SALA REUS

Escollides sessions de cinematògraf tota els dijous, dissaptes i dies festius.

KURSAAL DE REUS

Grans sessions de cine per a avui, debutant la notable ballarina espanyola Lluïsa Mejias «Bienvenida».

En el programa de cine hi figuraren les més modernes pel·lícules.

Preus i hores de costum.

SECCIO OFICIAL

Arcaldia Constitucional de Reus

Havent resultat útils en la revisió de exencions verificada davant la Comissió mixta de reclutament el dia 25 d'aquest mes els minyons Josep Plana Barbará número 14, Andreu Vilalta Martorell número 16 i Earió Olivé Besora número 159 del reemplaç actual i Anton Olivé Martorell número 79 del de 1912; i tenint els mateixos alegades excepcions, aquesta Arcaldia ha senyalat el proper dia 5 de l'actual, a les 18, per a rebre en aquesta Casa Consistorial la prova de les respectives excepcions; i en compliment de lo prescrit en l'article 63 del Reglament per a la execució de la vigent llei de Reclutament, se orida als tres minyons que hagin obtingut en el sorteig els tres números següents a cada un dels esmentats moços així com a qualque altre que's cregui perjudicat, per a que ells o els seus pares se presentin en aquesta Casa Consistorial els indicats dia i hora a fi de que puguin fer la impugnació que estimen procedent.

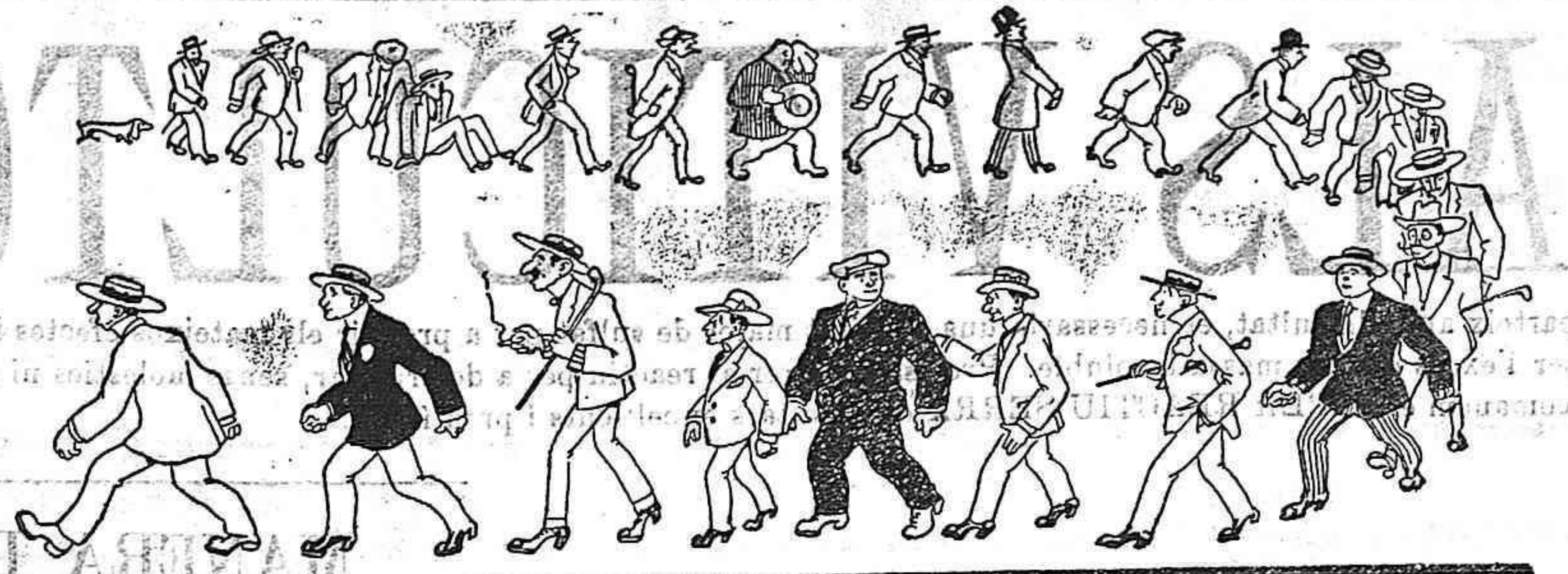
Reus 30 d'abril de 1913.—L'arcalde, Manuel Sardà.

Escola Municipal d'Arts i Oficis de Reus

ANUNCI
Els alumnes d'aquesta Escola que de-

CORREM EN BUSCA DE ELS NOVETATS DE LA SASTRERIA

Monterols, 35. REUS QUERALT



sitgin esser examinats d'alguna materia del plan que en ella's cursa ho sollicitaran del senyor director de la mateixa dintre de la primera quinzena del proper mes de maig, en imprés que se'ls facilitarà en aquesta Secretaria i a dit efecte se senyala la hora de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de la nit.

Els alumnes d'ensenyança lliure també haurán de sollicitar-ho en la propia forma i en igual període de temps. Els exámens comencen el dia 20 de maig a les mateixes hores de les classes.

Lo que's fa públic per ordre del senyor director per a coneixement dels interessats.

Reus 27 d'abril de 1913.—El Secretari, Ramón Pons.

guerres les noves d'origen per lo que fa referència a la noia pesquera.

Sardines:

Carinos i Viveros medianillos de 12 a 14 ptes. miller	
extra de 26 a 28	
doble extra de 28 a 31	
Ayamontes 3/4	a 24
id. 4/4	a 26
id. 5/4	a 28
id. extra	a 30
id. extra B	a 32

Tunyines: Existencies nulles. S'espera algun pico de Canarias. L'únic mercat que té d'aquells salats es València, venent-se a preus fabulosos amb vendes al comptat.

Segons costum de cada any, se preparen les Almadraves per a la segona quinzena del present mes en tirar els aparells per la nova costera.

162'50 Empresa Hidrotórica
190 Electro-Química Teruel
540 Obligacions Manicomio Reusense.
3000 Manicomio Reusense
600 Institut P. Mata (2.ª E.)
630 Institut P. Mata (3.ª E.)
500 Obligacions Electra Reusense.

Moviment del Port de Tarragona
DIA 2 DE MAIG DE 1913

dades facilitats per l'Agencia de don E. Fábregas

Entrades

«Dolores» de Barcelona; lo despatxa Lopez. Càrrega general.

«Bainbridge» d'Eopantonia; consignat a Ferrer Mary. Blat.

Sortides

«Cabo Oropeza» per a Bilbao i escales. Efectes.

«Dolores» per a Bilbao i escales. Amb efectes.

«Cabo Roca» per a Marsella. Càrrega general.

«Arana» per a Hamburg i escales. Càrrega general.

«Goya» per a Londres. Càrrega general.

«Serra» per a Liverpool. Càrrega general.

«Denia» per a Génova. Càrrega gral.

Anunci de sortides de valxells

Dia 3.—«Castor» per a Holanda, consignatari Ferrer.

Dia 5.—«Fremona» per a Canadà, consignatari Mac Andrews.

Dia 5.—«Campania» per a Saucia; consignatari Boada.

Dia 5.—«Mannel Espalio» per a Cotte; consignatari Mariné.

Dia 8.—«Espagne» per a Ambrés, consignatari Mac Andrews.

Dia 11.—«Hesperus» per a Bardens, Havre i Finlandia, consignatari Boada.

Agencia de Transports i Acarreu
DE

Baptista Argilaga

Güell i Mercader n.º 17 (Hostalets). Teléfon 192

Serveis diaris a domicili entre Mora d'Ebre, Lleida, Valencia i Barcelona

Corresponsals: a BARCELONA, Josep Capdevila, Comtal, 35 a MORA D'EBRE, Casanova i Tramunt, Palla, 7

NOTA: Servei especial d'acarreu.—Informes per a passatges per la línia Brasil, Rio de la Plata i Buenos Aires.

LA HIDRAULICA REUSENSE

de EMILI AULÉS

Gran fàbrica de mosaics hidràulics

Aquesta fàbrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos, en grans existencies de rajoles, lo que li permet poguer servir el genre en immillorables condicions de duració i permanencia dels colors.

Preus sense competencia.—Camí de Biudoms, 3.—REUS

Borrás-Dentista

Aprovat per la Facultat de Medicina de Madrid

Plassa Constitució (Mercadal), 13, 1.ª, 2.ª - REUS

Métode nou i sens dolor per a el tractament de les dents.—Dents artificials sense paladar, ganxos ni ressorts deixant el paladar enterament lliure.—Construcció de dentadures de tots sistemes.—Especialitat amb extraccions sense dolor i corones d'on i porcelana.

Preus econòmics

Consulta: A Mora d'Ebre els dijous primer i tercer de cada mes. Gratnita de 12 a 1 tots els dies excepte'ls dijous i dies festius

ESCOLA MILITAR "PRIM"

Donotea, 1, pral. (enfrent de la Fleca).-REUS

S'adverteix, que en el present any, deuen rebre l'instrucció militar que preve la llei per a obtenir reducció del temps de servei en files, no tant sols els joves del reemplaç de 1913 que han pagat quota militar, sinó que també deuen rebre-la els de 1914 que tinguin el propòsit de pagar dita quota i els del cupo d'instrucció (abans excedents de cupo) de 1912, els que amb arreglo a l'article 261 capítol XX de la llei de recrutament han d'esser cridats en l'any actual.

MATRÍCULA OBERTA TOT L'ANY

Classes especials per als residents fora de la localitat.—Consulta gratuita de tot lo que's refereix al Servei Militar Obligatori.

Per a informes i matricules:
REUS.-Plaça del Quartel, (Pabelló), núm. 3, 2.ª, I.ª
de 15 a 17 els dies feiners i de 11 a 13 els festius.

BOTES

Teodor Vernet

S. Francisco Xavier, 4. Reus

Se venen botes de 2, 2 y 1 carga, de superior qualitat a preus barats.

El recader de Lleida

MANUEL RABASCALL, desitjant correspondre a la bona acollida que el públic li ha dispensat en el seu servei entre Reus i Lleida i els pobles de la línia, ha determinat, per a donar més facilitats, ampliar el servei fent un doble viatge diari fins a Montblanc i estacions intermitges.

Hores de sortida a les 8'22 i 13'35.
Hores d'arribada a les 12'29 i 17'58.

Els encarrecs se reben

Plaça de Prim, saló Ilmplahotes, 1 Carrer Llovera (Padro) 23, 2.ª - REUS

Casa EMILI BOQUÉ

MONTEROLS, núm. 21

Se necessita un aprenent.

MODES. Elvira Thomas

Té el gust de participar als seus clients i al públic en general haver rebut per a la present temporada d'estiu tota els genres i models de París per a la confecció de sombreros per a senyora i noies poguent-ho oferir a preus sumament econòmics, com també genres per a la confecció dels mateixos.

Abans de comprar no deixen de visitar aquesta casa del carrer de Rosich núm. 8, on compraren a gust.

IMP. SANTIÀ GERMANS.—REUS

REGISTRE CIVIL
INSCRIPCIONS DEL DIA 2 MAIG 1913

NAIXEMENTS
Josep Maria Papiol Camps.

DEFUNCIONS
María Rotllán Pinós, 62 anys, Llovera 19 i 21.—Terresa Camps Vallverdú, 26 anys, Arraval de Santa Agna 49.—María Santacana Besora, 16 mesos, Pi i Margall 56.—Salvador Gual Olaraso, 77 anys, Sant Vicens Alegre 2.

MATRIMONIS
Cap.

Informació comercial diària per a FOMENT

Preus corrents del dia d'abril

Cereals i llegums

Blat.—Aragó superior a 19'50 ptes. los 55 kilos.
» mitjà a 18'50 »
» horta a 17'50 »
» Comarca a 18' »
Ordi.—Aragó a 13' » quartera.
» Estranger a 10'75 »
» Comarca a 11'50 »
Heresch.—Aragó a 11' »
» Comarca a 11' »
» Estranger a 19'50 » los 100 kilos.
Faves.—Comarca a 15' » quartera.
Favens.—Comarca a 15' »
» Andalusia a 15' »
» Estranger a 31' » los 100 kilos

Burdanyes.—Comarca a 16' »
Fesols.—Comarca a 16' »
» Urgel, a 17' »

Carvofes a 27 rals quintà.
Situació del mercat. Sostingut.

Farines i despulls

Farina de 1.ª a 44' ptes sach de 100 kilos
» redona a 41'50 id. id.
» 2.ª R. a 35' id. id.
» 2.ª B. a 31' id. id.

Farineta a 19' ptes. lo sach de 70 kilos.
Tercerilla a 13' id. lo sach de 60 id.
Trits a 26 rals lo sach.
Segó a 23 id.

Situació del mercat. Sostingut en farina. Fermeza en segó i farineta.

Ametiles

Mollar en crosta a 63' ptes. sac 50 Kg.
Esperansa 1.ª en gra a 135' » qq. 41.600
» 2.ª » a 132'50 »
Comú del país a 130' »
» d'Aragó a 130' »
Llargueta a 135' »
Planeta a 135' »

Situació del mercat. Encalmat.

Avellanes

Garbellada a 52' ptes. sac 58'4 kilos.
Propietari negreta a 49'50 »
» embarc a 46' »
En gra 1.ª a 79' » quintà 41'600
Id. 2.ª a 78' »

Situació del mercat. Encalmat.

Pesca salada

Bacallà: L'últim carregament arribat en el vapor «Hiram» portá excelents qualitats, cotisant-se:

- » Islandia superior a 50 ptes. los 40 k.
- » Id. primera 49 »
- » Id. segona 48 »
- » Noruega (ja en plaça) 46 »

Venda encalmada. Son molt poc fal-

Esperits

Destilats a vapor de 95 a 96' graus a 130 ptes.
Id. de 94 a 95 » a »
Rectificat de 96 a 97 » a 130 »
Desnaturalizat de 88 a 90 » a »

Situació del mercat. Segueix dominant la calma en aquest ram, sostenint-se'ls preus per no fabricarsen de vi.

Vins

Negre superior de 6 l/2 a 7 l/2 rals/gran.
Id. corrent de 6 a 6 l/2 id.
Blanc superior de 6 l/2 a 7 l/2 id.
Id. corrent de 6 l/2 a 7 id.
Rosat de 6 l/2 a 7 id.
Nipotes.—Negra de 50 a 55 ptes. carga de 48 a 52 id.
Blanca de 50 a 55 id.
Granatxa de 50 a 55 id.
Moscatell de 60 a 65 id.

Situació del mercat. La disminució de negocis que com tots los anys té lloc en aquesta época, continua notantse certa flujetat en les cotacions, operantse poc.

Olis

Fi d'Aragó de 23' a 24' ptes. cantó 15 ka.
Fi d'Urgell » 22' a 23' rals cortá 3'75 »
Fi del Camp » 22' a 23' » »
Segona bo » 18' a 19' » »
Classes finixes » a 17' » »
De remolta vert » 90' a 95 ptes. carga 115 ka.
De remolta groch » 92' a 98 » »

Los olis nous d'Aragó i del Camp son molt defectuosos y curats valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg., los nous d'Urgell valen de 17 a 18 ptes. los 15 kg., los dolents o sigui d'olives de terra y de 22 a 25 ptes. los superiors.

EDUARD RECASENS
Corredor de Comerç Col·legiat
Arraval Santa Agna, 55.—Teléfon 108

ORDRES DE BORSA

Cotizacions diàries, demati y tarda.—Operacions a plas ab cambis en ferm

Interior.	80'75
Norts.	103'40
Alacants.	100'55
Orenses.	28'95
Andalusos.	66'65
Banc Colonial.	—
Rio Plata.	—

BORSA PARIS

Norts.	472'
Alacants.	460'

CAMBIS EXTRANJERS

Barcelona: Francs. 9'— Lliures. 27'47
Madrid: 13'50

FUTURS DE COTÓ

Ordres per a les Borses de Liverpool y New-York
Cotizacions diàries.—Follets explicatius
COMPRA-VENDA de paper estranger, de paper de renda (del Estat, obligacions ferroviaries, Municipals de Barcelona y dels que's cotisen en la Borsa de Barcelona), y de valors locals.—Intervenció en tota classe d'operacions en los Bancs de la localitat.

CAMBIS CORRENTS

donats per la Junta Sindicat del Col·legi de Corredors de Comerç de la plaça de Reus

EXTRANJERS

Londres 90 dit.	27'19 din.
Idem 8 div.	—
Idem vista.	opa. 27'48 »
París vista.	9' »
Marsella vista	—
Hamburg vista	—

VALORS LOCALS din. pap. op.

437'50 Gas Reusense	
525 Industrial Harinera	
650 Banco de Reus de Descuentos y Préstamos	
25 C-Reusense de Tranvias	
200 C Reusense de Tranvias pavillegiades 5 l.	
400 Electra Reusense	

Terrocarrils

Servey que regeix desde'l dia 1 de Setembre de 1912

De Reus a Barcelona

Surt a las 4'35 per Vilanova y arriba	8'12
Vilafraanca	8'37 (m)
	9'2 (l.)
	13'27 (r)
	17'40 (c)
	20'34 (e)
	23'38 (R)

De Barcelona a Reus

Surt 5'50	Arriba 9'21 (m)
8'25	10'39 (R)
9'23	12'48 (c)
13'5	16'26 (ll)
15'4	19'24 (m)
19'50	22'3 (E)

De Reus a Falset y Mora

Surt 6'50	Surt 9'12	Arriba 9'58 (n)
10'45	11'25	11'50 (B)
13'18	14'24	14'58 (C)
16'30	18'57	19'47 (m)
19'46	21'11	21'48 (m)
22'41		23'16 (E)

De Mora y Falset a Reus

Surt a las 5'40	Surt 7'20	Arriba 6'46 (E)
6'15	9'3	8'28 (M)
7'15	9'3	10'44 (M)
12'17	13'11	14'3 (C)
17'1	18'45	20'28 (M)
20'9	20'45	21'18 (R)

De Reus a Lleida

Surt a las 8'22 y arriba a las 11'22 (correu.)	
13'35	20'05 (m.)
17'59	22'03 (m.)
20'30	0'22 (m.)

De Lleida a Reus

Surt 5'30	Arriba 9'46 (m.)
16'15	20'17 (m.)
15'—	17'58 (c.)
8'29	12'59 (m.)

De Reus a Tarragona

Surt a las 7'38 y arriba a las 8'11 (m.)	
9'57	10'30 (m.)
12'35	13'07
14'08	14'45 (m.)
18'08	18'35 (c.)
20'50	21'34 (m.)

De Tarragona a Reus

Surt 7'35	Arriba 8'10 (c.)
9'00	9'35
12'29	13'06 (m)
16'36	17'14 (m.)
19'25	20'03 (m)

ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessària una quantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'excés de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molesties ni gastós, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de calç, està en son punt i per a això recomanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats excel·lents i preu ínfim.

Es de suma conveniència que'l caldo bordelès, que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui precisament neutre. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica, perquè, si és lo primer, ataca les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se diposita, amb rapidesa, en forma de precipitat, i és fàcilment arastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se diposita, amb rapidesa, en forma de precipitat, i és fàcilment arastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica.

MANERA D'EMPLEAR EL

PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una quantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, persegueix blanc, és que no hi ha encara prou calç i se n'hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÉNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts.—Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià.—Gran menjador per a 500 comensals.—Esplèndida il·luminació.—Servei esmerat.—Cuina selecta.—Perruqueria i banys.

IBARRA i C. a. Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril, Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galicia i Nord d'Espanya amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, emplantant solsament 14 dies en el viatge.—S'expedeix coneixement directe pera Larca i Sant Esteve Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3, i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Jennie i d'Azin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cette i Marsella

Abril	10	Vapor Cabo S. Sebastián	Abril	11	Vapor Cabo San Martín
	17	"Quejo"		18	"Oropesa"
	24	"San Martín"		25	"Higuer"
Maig	1	"Oropesa"	Maig	2	"Roca"
	8	"Higuer"		9	"Nao"

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

NOVA LAMPARA ELÉCTRICA

DE FILAMENT METÁLIC TREFILAT

IRROMPIBLE

"METAL"

C. G. E.

Fabricada per la

Compagnie Generale d'Electricité

Venda al por major i menor

LLUIS ESCOLA

Arraval de Santa Agna, 40. - Telefon 189

MAGATZEM DE MATERIAL ELECTRIC

REUS

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22.—REUS
Despatx: 24, pral.

SENSE aquesta marca



Exit col·lossal dels celebres artistes
TITTA RUFFO i CARUSO
en discs Gramophone.

Dipòsit de Relotgeria.—Relotges de butxaca i despertadors de 2'90 ps.



Avis important.—La paraula Gramophone la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151; i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

l'aparell NO és un "Gramophone".
— Catàlegs gratis. —

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.

Martí Napolità (Alcañiz), 7

REUS